

Arbetspension

2:2018

NÄSA FÖR KUNDERNAS BEHOV

Ilmarinens nya vd Jouko Pölönen vet vad kunderna behöver och vill att arbetspensionsutdraget ska finnas i mobilbanken.

s. 16

LINDA LIUKAS

Kodsagoboksförfattaren
sporrar till stora drömmar.

s. 4

PENSION FRÅN SVERIGE

Infografik

s. 6

MERCER

Finland trea i
pensionsjämförelse

s. 9

Överdomare
Juha Pystynen leder
försäkringsdomstolen.

- 3** LEDARE
Från eftersläpning till
realtid
- 4** IDAG
Linda Liukas
- 6** INFOGRAFIK
Så här söker du pension från
Sverige
- 8** KOLUMN
Tjugo år av lyxliv
- 9** MERCER
Finland på tredje plats
- 10** UNDER LUPPEN
Pensionsplacernas
avkastning i jämförelse

Axel Börsch-Supan

- 12** EXPERTARTIKEL
Kanadas pensionsfond
gör resultat
- 14** ARBETSPENSIONS-DAGEN
2018
Tryggare tillsammans
- 16** INTERVJU
med Jouko Pölönen
- 19** INKOMSTREGISTRET
Inkomstregistret omformar
övervakningen
- 20** ERFARENHETENS RÖST
Försäkringsdomstolen inför
elektronisk handläggning
- 24** FORSKNING
Axel Börsch-Supan:
Flexlösningarna har
misslyckats
- 26** PENSIONSSLAG
Partiell ålderspension
- 28** JORDEN RUNT
- 30** AKTUELLT
- 31** UTNÄMNINGAR
- 32** NYASTE PUBLIKATIONER

Pensionsskyddscentralen har publicerat en internationell jämförelse av pensionsplacernas avkastningssiffror.

Arbetspensionsdagens
material finns på
www.etk.fi

Ca 850 personer deltog i Arbetspensionsdagen, som ordnades av Pensions-skyddscentralen. Bland talarna fanns Jukka Rantala och Heli Backman från PSC.

God jul och gott nytt år!

Eläketurvakeskus
PENSIONSSKYDDSCENTRALEN

Tack för det gångna året, kära läsare!
Läser du e-tidskriften på mobilen? Det går också.

Kodsagoboksförfattaren SOCIAL TRYGGHET SPORRAR TILL FÖRETAGANDE

Man borde kunna tala positivt om AI också för barn, säger barnboksförfattaren Linda Liukas. Hennes karriär kom igång via crowdfunding.

TEXT SIRKKU AALTO | FOTO KAROLIINA PAATOS

Social trygghet betyder att man vågar falla framåt. Så säger barnboksförfattaren **Linda Liukas**, som på Arbetspensionsdagen berättade hur hon halkade in på företagaranan.

– I Finland gör den sociala tryggheten att man aldrig faller handläst – den borde sporra oss att drömma större, säger Liukas.

Hon tycker t.ex. att studiestödet är ett viktigt skyddsnät.

– Mina amerikanska vänner har enorma studieskulder när de blir färdiga. Inte lätt att bli företagare då, säger Liukas, som studerat ekonomi.

Under studietiden kring år 2010 arbetade Liukas som enskild näringsidkare. Hon skrev artiklar och höll kurser vid sidan av studierna. Hennes karriär som barnboksförfattare fick vind i seglen genom en förhandsförsäljningskampanj år 2014.

Hon ville få ihop 10 000 dollar genom crowdfunding för att kunna arbeta med boken, men fick förhandsbeställningar för 380 000 dollar på en månad.

Resultatet blev den första delen i bokserien Hello Ruby, som behandlar programmering och en programmerares förmåga att tänka genom en liten flicka, som heter Ruby. Boken kom ut år 2015.

I de följande böckerna har Liukas behandlat datorer och internet. Den fjärde boken kom ut i augusti och handlar om artificiell intelligens.

– Förra sommaren i London frågade en liten pojke vad han ska göra när han blir stor, om datorerna tar över alla arbetsplatser. Då förstod jag att man ska kunna tala om artificiell intelligens i optimistiska och pragmatiska ordalag också med de allra minsta, säger Liukas.

– Samtidigt tillbringade jag mycket tid i skolor och

undrade hur stor del av de färdigheter som lärdes ut verkligen bygger på människans starka sidor och i vilka uppgifter maskinen alltid är bättre än vi.

AI används också inom försäkrings- och finansbranschen. Den kan sköta placeringsfonder, arbeta i bakgrunden av en kundtjänstrobot eller identifiera en blivande sjukpensionär innan pensionen börjar.

Å andra sidan är en del rädda för att artificiell intelligens ska ta deras jobb. Liukas anser att man borde se AI som en arbetskamrat.

– I Hello Ruby-böckerna är det människans uppgift att ställa frågor – varför, hur och vad händer om? Den artificiella intelligensens uppgift är att klassificera, gruppera, leta efter avvikelser, rekommendera och förutspå, säger Liukas.

Hello Ruby-böckerna har översatts till 25 språk. De fyra delarna ska få fortsättning.

– Jag har många idéer under arbete, från kvantdatorer till teknologins historia, men nästa verk med temat Hello Ruby kommer att vara en serie kortfilmer om världen som blir allt mer teknologisk, avslöjar Liukas.

Liukas har belönats för sitt arbete med bl.a. statens barnkulturpris och det kinesiska designpriset DIA Gold. I oktober uppmärksammades Liukas av den amerikanska ekonomitidskriften Forbes i listan 50 Women In Tech.

Den prisbelönta barnboksförfattaren har haft en hektisk höst. Före arbetspensionsdagen har Liukas talat på olika evenemang i såväl Singapore, Norge som Finland. Sedan bär det av till Mexiko och Danmark.

För närvarande reser hon mer än halva året i arbetet. Det skulle hon vilja ändra på. – Jag önskar att det vore möjligt att arbeta globalt från Finland. Det är nästan möjligt, men inte riktigt ännu, säger Liukas. ■

Barnboksförfattaren Linda Liukas säger att det med tanke på framtidens arbetsliv är viktigt att förstå vad människan är bra på och vad maskinen är bra på. Man ska också vara nyfiken och lära sig nytt.

"Den artificiella intelligensens uppgift är att klassificera, gruppera, leta efter avvikelser, rekommendera och förutspå."

VEM?

Linda Liukas

- **Ålder:** 32
- **Utbildning:** Ekon. stud., hedersdoktor vid Tammerfors universitet
- **Arbete:** Barnboksförfattare. Hello Ruby-böckerna har översatts till 25 språk.
- **Intressen:** Löpning, matlagning och läsning.

Så här söker du pension från Sverige

Läs mer på www.arbetspension.fi.

TEXT PETER LINDSTRÖM | ILLUSTRATION MARKKU LAITINEN

6

Myndigheterna i Sverige räknar ut din pension

PM eller FK räknar ut beloppet av den pension som du eventuellt ska beviljas.

Det beror bl.a. på hur länge du har arbetat eller bott i Sverige.

7

Myndigheterna i Sverige fattar beslutet om pension

PM eller FK fattar beslutet om pensionen eller sjukersättningen och skickar det till dig till Finland.

PSC för in uppgifterna om beslutet i pensionsregistret i Finland och sänder beslutet till din arbetspensionsanstalt och FPA för kännedom.

5

Myndigheterna i Sverige fattar beslutet om pension

PM eller FK kontrollerar uppgifterna i din ansökan och reder ut när och hur länge du har bott och arbetat i Sverige.

Vid behov kontaktar de dig direkt, om de har frågor.

8

Myndigheterna i Sverige kontrollerar dina uppgifter

När PM eller FK beviljar dig pension, börjar den betala pensionen in på ditt bankkonto i Finland. Utbetalningen av svensk ålders- eller familjepension börjar i snitt 6 månader efter ansökan och sjukersättning ca 8 månader efter ansökan.

1

Gör en pensionsansökan

PSC kontrollerar uppgifterna i din ansökan och om det är möjligt för dig att få svensk pension vid den tidpunkt som du önskar. Pensionsåldern är annorlunda i Sverige än i Finland. Om något är oklart med din ansökan, ringer vid dig och reder ut saken. Om du ansöker om familjepension eller sjukersättning behöver du inte uppge någon begynnelse-tidpunkt, eftersom den bestäms enligt pensionsfallet (förmånslåtarens död eller arbetsoförmågans inträde).

2

PSC ger råd om dina rättigheter

PSC kontrollerar i registren om du har fått förmåner eller pensioner från Finland. Oftast kan det gälla sjukdagpenning eller arbetslöshetsdagpenning.

PSC tar reda på om pensionen från Sverige kan leda till att förmåner som du fått i Finland återkrävs och ger råd om hur du kan undvika återkrav

4

PSC skickar EU-ansökan

PSC skickar EU-ansökan till Sverige, till PM eller FK. Det finns en särskild EU-ansökningsblankett för varje pensionsslag. PSC fogar intygen över dina arbets- och bosättningsperioder i Finland till pensionsansökan. Du får besked per post om att din EU-pensionsansökan har skickats till Sverige.

3

PSC skaffar de tilläggsuppgifter som behövs

PSC fyller i en EU-pensionsansökan åt dig. Vi tar reda på vart den ska skickas, vilka villkor som måste uppfyllas för att du ska få pension och vilka tilläggsuppgifter som behövs. t.ex. intyg över att du har arbetat i Sverige.

Hela 55 000 finländare får pension från Sverige

Har du bott eller arbetat i Sverige? Sök pension därifrån. Idag får 55 000 personer som bor i Finland pension från Sverige, 310 euro i månaden i genomsnitt.

Du ansöker om din svenska pension på samma gång som du ansöker om din finska pension. Fyll i ansökan via pensionsanstalternas eller Pensionsskyddscentralens (PSC) e-tjänster. Fyll också i bilaga U. PSC hjälper dig att söka pension från Sverige och fyller i en EU-pensions-

ansökan åt dig. I Sverige fattar Pensionsmyndigheten (PM) beslut om ålders- och familjepension och Försäkringskassan (FK) beslut om sjukersättning. PM och FK fattar sina beslut enligt svensk pensionslagstiftning.

Tjugo år av lyxliv

PLÖTSLIGT en dag kom en kollega ihåg att det är mitt 20-årsjubileum som redaktionssekreterare för Arbetspension. Det känns otroligt, tiden har ju bara flugit iväg, som den brukar, när man har roligt. Det är ganska lyxigt att få arbeta med en tidskrift som ges ut på svenska i Finland!

Mycket har hänt under de här åren, bl.a. två stora pensionsreformer åren 2005 och 2017 och många mindre revideringar. Jag kommer vagt ihåg att vi skrev om de stora it-arbetena inför millennieskiftet, när man måste införa fyra siffror för årtalen, och naturligtvis om införandet av euron som valuta. Det var ju för en evighet sedan!

Det redaktionella arbetet har också förändrats. I grunden produceras innehållet på samma sätt – journalister och sakkunniga skriver texter, fotografer tar bilder och översättare

*Läs, ta ställning
och bjud in andra
i debatten!*

översätter, redaktionssekreteraren redigerar och chefredaktören fattar beslut. Men mycket av det praktiska kring innehållsproduktionen har fallit bort och ersatts av nya metoder.

För tjugo år sedan hade vi redan textbehandlingsprogram och höll på att ta i bruk dator-

stödda översättningsverktyg, vilket försnabbade textproduktionen. Korrekturfasen var däremot mycket beroende av pappersutskrift och handskrivna anteckningar. Det senare krävde mycket möda av en person med en så oläslig handstil som min!

Tidskriftsproduktionen sysselsatte inte bara redaktionen, utan tidvis också ett stort antal cykel- och bilburna bud som transporterade korrekturversionerna från det ena stället till det andra. Idag sker hela den trafiken elektroniskt, mycket snabbare.

Det är samma utveckling som överallt i arbetslivet, många arbetsuppgifter behöver helt enkelt inte utföras längre. Många finns ändå kvar och många nya har uppstått. Det behövs t.ex. människor som verkligen behärskar publikationsverktyget där jag ännu rätt ovanligt skyfflar in texterna så att en skicklig och it-kunnig grafisk formgivare kan lägga sista handen vid det visuella. Fortfarande behövs också de som behärskar tryckteknik och logistik. Till och med brevbäraren behövs ännu, fast Arbetspension idag också kan läsas som e-tidskrift. Många vill ha den lilla lyxen att sjunka in i en papperstidning.

En av e-tidskriftens fördelar är att det är lätt att dela innehåll på sociala medier och föra samtal om det som intresserar. Kunskap, tankar och växelverkan mellan människor kommer aldrig att förlora sin aktualitet. Läs alltså – på papper, på datorskärmen eller i mobilen – ta ställning och bjud in andra i debatten! ■

Pia Hansson
redaktionssekreterare
Twitter: @PiaHansson1

Finland fick brons för första gången

Finlands pensionssystem rankades som trea i den internationella jämförelsen Mercer Global Pension Index. Det valdes redan för femte gången till världens mest tillförlitliga och transparenta.

TEXT ANTTI KARKIAINEN | BILDER MERCER

Mercer Global Pension Index är en årlig internationell jämförelse av pensionssystem. Nu gjordes den för tionde gången.

Till världens bästa pensionssystem valdes Nederländerna, förbi Danmark som länge har varit etta.

FINLAND EFTER DE TVÅ BÄSTA I FRÅGA OM PENSIONSFONDER

Finland placerade sig för första gången bland de tre bästa i jämförelsen. Placeringen är två pinnhål högre än i fjol i och med att Australien och Norge nu blev efter.

En orsak till höjningen är att beräkningen av pensionernas ersättningsgrad ändrades på ett sätt som gynnade Finland. Också förändringar i hushållens skuldsättningsgrad bidrog till att förbättra Finlands ställning.

– Vi ligger efter de två bästa i fråga om hållbarhetsutsikterna. Danmark och Nederländerna har betydligt större pensionsfonder än Finland, säger direktör **Mikko Kautto** på Pensionsskyddscentralen.

ARBETSPENSIONSUTDRAGET FICK FULLA POÄNG

I Mercer-indexet utvärderas pensionssystemen i olika länder med utgångspunkt i pensionernas tillräcklighet, systemets hållbarhet och administrationens tillförlitlighet.

De bästa poängen i hela jämförelsen fick Finland för tillförlitligheten och transparensen hos pensionssystemens förvaltning.

En sak som bidrar till transparensen är arbetspensionsutdraget, som fick fulla tio poäng i underkategorin för kommunikationen mellan systemet och de försäkrade.

För finländare är det självklart att man när som helst kan kontrollera hur mycket pension man har tjänat in, genom en och samma e-tjänst. I många länder är det anorlunda: folk tjänar in pension i många olika system som har olika villkor.

– Man måste veta hur man letar fram information om sin pension på olika håll. Det är besvärligt att få en helhetsbild, i vissa fall nästan omöjligt, säger Kautto. ■

VAD?

Mercer-indexet

- I Mercer-indexet utvärderas pensionssystemen i olika länder med utgångspunkt i pensionernas tillräcklighet, systemets hållbarhet och administrationens tillförlitlighet.
- Finland placerade sig bland de tio bästa i varje kategori. De bästa poängen i hela jämförelsen fick Finland för tillförlitligheten och transparensen hos pensionssystemens förvaltning, redan för femte gången i rad.
- Som utvecklingsobjekt listades en höjning av minimipensionens nivå och av äldre personers satsningsgrad och en ökning av fonderingen av pensionstillgångarna. En möjlighet att fördela pensionsrättigheter mellan makar rekommenderas också.
- Läs mer på webbplatsen Melbourne Mercer Global Pension Index 2018

TOP 5 – PENSIONSSYSTEMEN

Mercer Global Pension Index 2018

PLACERING		Tillräckliga pensioner PLACERING	Hållbart system PLACERING	Tillförlitlig förvaltning PLACERING
	1. Nederländerna (80.3)	5. (75.9)	2. (79.2)	3. (88.8)
	2. Danmark (80.2)	4. (77.5)	1. (81.8)	8. (82.2)
	3. Finland (74.5)	6. (75.3)	9. (61.0)	1. (92.1)
	4. Australien (72.6)	18. (63.4)	3. (73.8)	4. (85.7)
	5. Sverige (72.5)	15. (67.6)	5. (72.6)	11. (80.2)

(Källa & närmare information: www.mercer.com/globalpensionindex)

UNDER LUPPEN

PLACERINGSJÄMFÖRELSE

På temasidorna på Etk.fi

- analyser, beskrivningar av aktörer och länder
- infografikapp för jämförelser

TEXT ANTTI KARKIAINEN | FOTO LEHTIKUVA

SVART GULD OCH ANDRA PENSIONSPENGAR

Pensionsskyddscentralen har jämfört centrala europeiska och nordamerikanska arbetspensionsplacers avkastningssiffror.

Pensionsskyddscentralens jämförelse av placeringsavkastningen, som nu har gjorts för första gången, omfattar 22 arbetspensionsplacerares. Jämförelsen har publicerats den 29 november på www.etk.fi. Den omfattar de finländska arbetspensionsanstalterna med undantag av kassor och stiftelser. Dessutom är stora nationella aktörer i Nordeuropa och Nordamerika med.

Avkastningen jämförs på ett, fem och tio års perioder åren 2008–2017. Utöver avkastningssiffrorna är avsikten att belysa olika bakgrundsfaktorer, t.ex. fondernas roller i olika länder.

NORGES OLJEFOND I EN KLASS FÖR SIG

Den största aktören i jämförelsen är den norska *Statens pensjonsfond utland* (SPU), vars placeringstillgångar

uppgår till nästan tusen miljarder (863 md €), dvs. en biljon, euro. För jämförelsens skull kan det nämnas att alla finländska arbetspensionsanstalters sammanlagda pensionstillgångar är ca 200 miljarder euro.

Andra exceptionella aktörer i jämförelsen är t.ex. den största danska arbetspensionsfonden *ATP* och den kanadensiska arbetspensionsfonden *CPPIB*, som vi berättar mera om på nästa uppslag.

NATURLIGT ATT JÄMFÖRA MED SVERIGE

De intressantaste aktörerna ur de finländska arbetspensionsbolagens perspektiv är de största tjänstepensionsbolagen i Sverige, *AMF Pension* och *Alecta*. Bolagen förvaltar pensioner som kompletterar den lagstadgade arbetspensionen inom den privata sektorn. De svenska bolagen är av samma storleksklass som Ilmarinen och

Varma och bedriver placeringsverksamhet med liknande randvillkor.

De holländska pensionsfondera för den offentliga sektorn (*ABP*) och hälsovårdssektorn (*PFZW*), som verkar inom euroområdet, är också bra jämförelseobjekt. De har dock klart större tillgångar än de finländska bolagen, sammanlagt 600 miljarder euro.

ATP TACKLADE FINANSKRISEN

Danmarks största arbetspensionsfond *ATP* skiljer sig helt från de andra aktörerna i jämförelsen med fördelningen av placeringarna. Danskarna litat på ränteplaceringar, som utgör hela tre fjärdedelar (74 procent) av allokeringen.

Den avvikande placeringsallokeringen visade sig särskilt välfungerande vid finanskrisen år 2008. Medan alla andra störtade, fick ATP en hisnande avkastning på mer än 20 procent med sin motcykliska strategi.

HÖG AVKASTNING MED AKTIEBETONING

Under de senaste åren har börskurserna stigit fenomenalt, med undantag av svackan kring Brexit-midsommaren.

Det har inneburit svagare avkastning för ATP. Däremot har aktörer med en stark betoning på aktier, såsom norska *SPU* och de svenska *AP-buffertfonderna* haft sötebrödsdagar.

Enligt analytikerna är festen emellertid förbi nu – marknaden är ansträngd och stämningen osäker. ■

Danska ATP skiljer sig helt från de övriga i fråga om fördelning av placeringarna.

Svårt att jämföra arbetspensionsplacerare

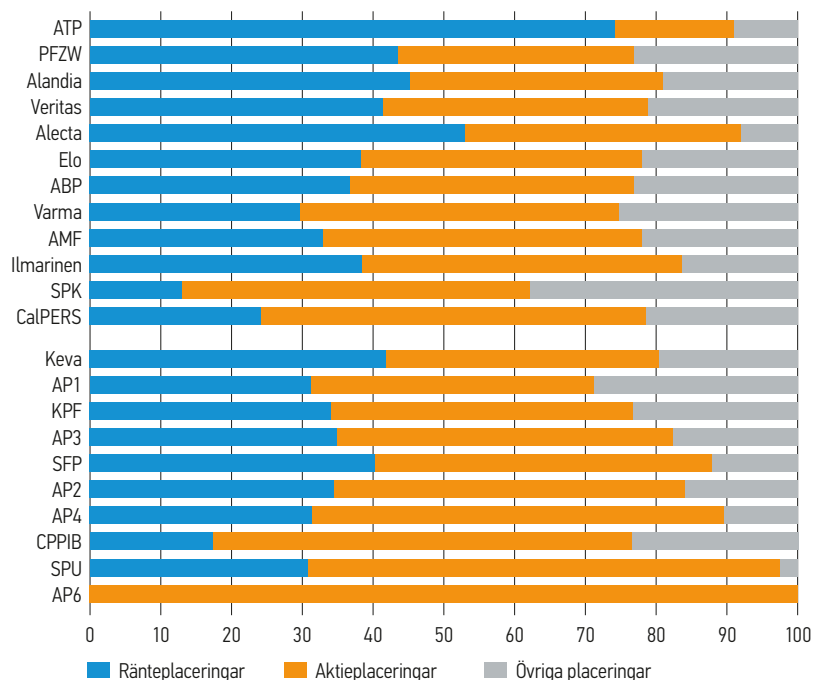
DE VALDA TIDSPERIODERNA och grupperingarna gör aldrig full rättvisa åt alla aktörer.

I Pensionsskyddscentralens jämförelse har arbetspensionsplacerarna indelats i två grupper på basis av sina möjligheter att ta risker: de som är fria från solvensreglering och de som omfattas av sådan.

I den första gruppen ingår buffertfonder, som kan eftersträva avkastning med högre risk, t.ex. med en stark betoning på aktier.

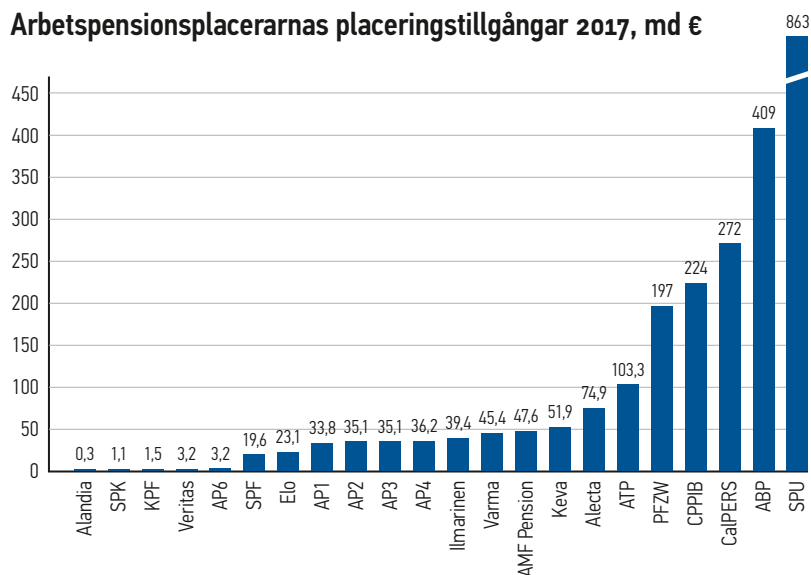
I den senare ingår arbetspensionsbolag och -kassor, vilkas placeringsverksamhet och således också avkastning begränsas av solvenslagstiftning.

Arbetspensionsplacerarnas allokering 2017, %

I figurens övre del finns arbetspensionsbolag och -kassor som omfattas av solvensreglering. I den nedre gruppen finns buffertfonder utan solvensreglering.

Arbetspensionsplacerarnas placeringstillgångar 2017, md €

Pensionsplacerarna i jämförelsen

Buffertfonder, ingen solvensreglering:

Sverige: AP1-AP6 -buffertfonder

Norge: Statens pensjonsfond utland SPU

Kanada: bufferfonden CPPIB

Finland: Keva, Statens pensionsfond SPF och kyrkans pensionsfond KPF

Arbetspensionsbolag och kassor, solvensreglering:

Nederländerna: fonderna ABP och PFZW

Danmark: ATP-arbetspensionsfonden

Sverige: tjänstepensionsbolagen Alecta och AMF Pension

Finland: arbetspensionsbolagen och Sjömanspensionskassan SPK

USA: Kaliforniska delstatens personalpensionsfond CalPERS

Kanadas pensionsfond gör resultat

Kanada är känt för sin lönsirap och sin ishockey – och för sin pensionsfond. I fråga om avkastning är den kanadensiska buffertfonden i särklass.

Karolina Paatos

Mika Vidlund
Kontaktschef
Pensionsskyddscentralen

FÖR PLACERINGEN av de lagstadgade kanadensiska arbetspensionspengarna står *Canada Pension Plan Investment Board* (CPPIB). Dess uppgift är att trygga arbetspensionssystemets hållbarhet på lång sikt. Den del av arbetspensionsavgifterna som överstiger förmånsutgifterna har satts in i fonden.

Det kanadensiska arbetspensionssystemet, som grundades år 1966, står dock inför en liknande situation som vi hade i Finland för fem år sedan: det betalas ut mer i pensioner än man kan samla in som arbetspensionsavgifter. I Kanada kommer vändpunkten år 2021. Då ökar placeringsavkastningens betydelse ytterligare, eftersom en ökande del av pensionsutgifterna kommer att täckas med dem i framtiden.

DEN KANADENSISKA BUFFERTFONDEN, vars avkastning hittills varit sådan som många drömmer om, uppgick till 367 miljarder dollar, dvs. ca 246 miljarder euro, under årets andra kvartal. Fonden räcker till för att täcka ca sju års arbetspensionsutgift.

Den är den åttonde största pensionsfonden i världen mätt med placeringstillgångar. Den motsvarar ca 20 procent av BNP. Därför är CPPIB en av de mest kända aktörerna inom finansvärlden.

Men bland medborgarna i sitt eget land är den inte alls lika känd. Fastän fonden tryggar ett system som omfattar mer än 20 miljoner avgiftsinbetalare och pensionstagare, visar en enkät som fonden låtit göra att endast tre procent av kanadensarna känner till placeringsorganisationen. Dessutom tror 67 procent av kanadensarna inte på att pensionsfonden kommer att existera när de själva ska gå i pension.

Aktuariemyndigheten, som med tre års mellan-

*Mera vikt på aktier
och största delen
av placeringarna
i utlandet.*

rum utvärderar om fonden är tillräckligt stor och pensionssystemet finansiellt hållbart, visar dock upp ljusare beräkningar än vad folkets djupa led känner. Beräkningarna utgår från ett antagande om 3,9 procents realavkastning. Om antagandet håller garanteras arbetspensionssystemets hållbarhet och avgiftsnivåns stabilitet på lång sikt, i 75 år.

FONDEN HAR LYCKATS väl med sina placeringar, åtminstone jämfört med antagandet. Under de senaste 10 åren har nettoavkastningen, efter kostnader, i genomsnitt varit åtta procent och realavkastningen mer än sex procent (figur 1). Buffertfonden återspeglar den allmänna trenden: mera vikt på aktier och största delen av placeringarna i utlandet.

Dess verksamhet styrs inte av solvenskrav på att pensionsansvaren ska kunna täckas. Fonden har varit starkt inriktad på aktieplaceringar ända från år 1999. Före millennieskiftet var hela dess förmögenhet fast i kanadensiska obligationer.

Numera utgör värdepapper med fast avkastning endast en knapp femtedel av de sammanlagda placeringarna. Aktiernas andel har stigit raketartat till 60 procent (figur 2), och bland dem utgör kapitalplaceringarna, dvs. placeringarna i icke-börsnoterade företag, 20 procentenheter.

DET KANADENSISKA placeringsbolaget nöjer sig inte med att bara spela under gårdslönnen, utan söker tillväxt genom en globalt diversifierad portfölj. Den placerar i aktier i både industriländer och länder i utveckling.

Idag är 85 av fondens placeringar utomlands. Tidigare fanns det en gräns på 30 procent för innehav

i utlandet, men gränserna avskaffades genom en lagreform år 2005.

Redan år 2002 berömde Världsbanken CPPIB för att den var en modell som var oberoende av förbundsstatens regeringar och tar vara på förmånstagnas intressen. Berömmelsen har vuxit i takt med avkastningen.

BUFFERTFONDEN ÄR enligt lag oberoende av förbundsstatens regering. Att ändra lagen om fonden och använda pengarna till annat än stabilisering av pensionssystemet har gjorts till och med svårare än att ändra grundlagen. I båda fallen krävs 2/3 kvalificerad majoritet bland provinserna. För att lagen om pensionsfond ska kunna ändras krävs dessutom motsvarande befolkningsmajoritet, medan det för ändring av grundlagen räcker att provinserna representerar minst halva befolkningen. Fonden ansvarar för sin verksamhet inför parlamentet, som den rapporterar till årligen.

Styrelsens sammansättning skiljer sig från många andra aktörers. Interesseorganisationer är inte representerade i styrelsen, utan den består av finansproffs. Medan man på annat håll försöker hitta sätt att öka kvinnornas andel i pensionsfondernas styrelser, är kvinnorna i majoritet i CPPIB:s styrelse, sju av tolv. Ordföranden är en kvinna, liksom när fonden grundades år 1997. ■

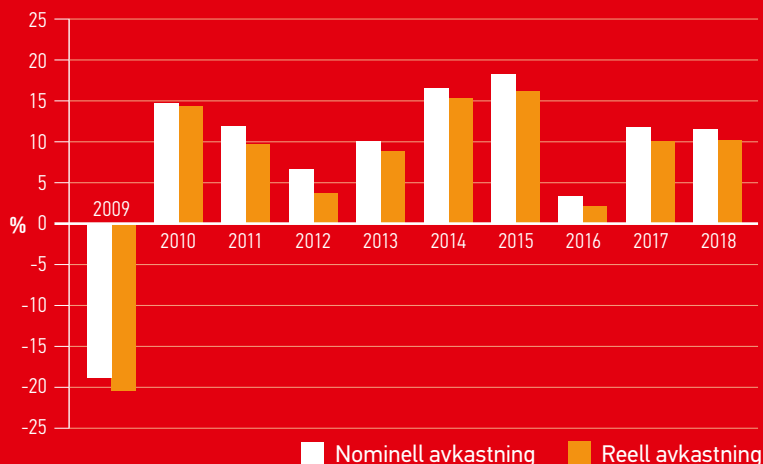
Jämförelse mellan pensionsplaceringar

- Uppgifterna finns på www.etk.fi
- Jämförelsen ska uppdateras årligen. Den omfattar 22 aktörer, varav 9 är finländska.
- Realavkastningen jämförs i ett, fem och tio års perioder.

Figur 1

CPPIB:s nominella och reella avkastning åren 2009–2018

Källa: CPPIB:s årsberättelser)

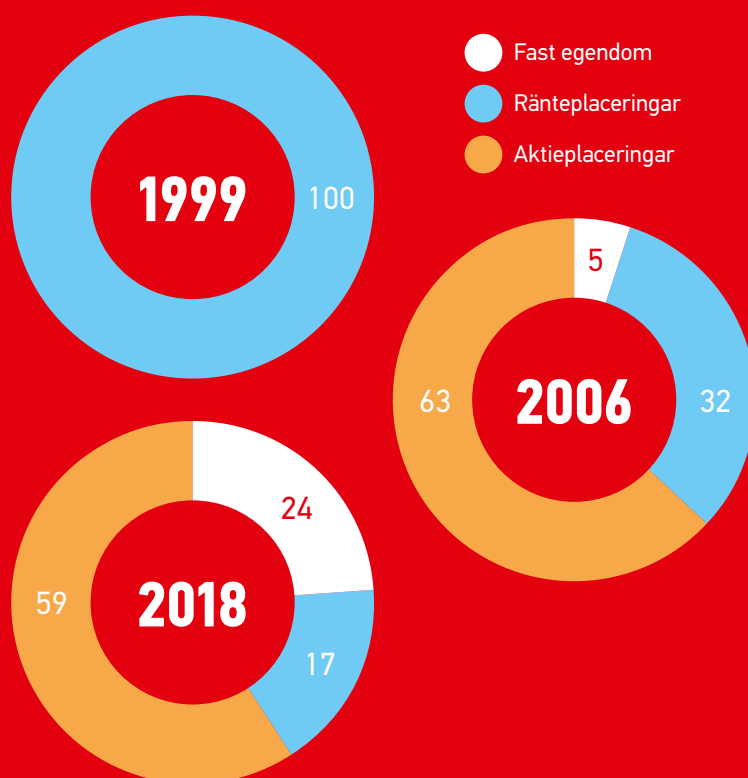

I Kanada börjar skatteåret den 1 april och går ut sista mars följande år. Uppgifterna om år 2018 gäller till 31.3.

Figur 2

Fördelningen av placeringarna åren 1999, 2006 och 2018, %

(Källa: CPPIB:s årsredovisningar)

TRYGGARE TILLSAMMANS

Pensionssystemet anpassar sig till förändringarna i ekonomin och är inte åtskild från samhällsutvecklingen, konstaterade Pensionsskyddscentralens vd Jukka Rantala på Arbetspensionsdagen.

TEXT ANNE IIVONEN | FOTO KAROLIINA PAATOS

På Arbetspensionsdagen: Jouko Pölönen, Ilmarinen (t.v.), Jukka Rantala och Heli Backman, Pensionsskyddscentralen, Outi Antila, SHM och Timo Kietäväinen, Keva.

På Arbetspensionsdagen 2018 sade Pensionsskyddscentralens vd **Jukka Rantala** pensionssystemets funktion är som hjulen i en kvarn. För att hjulen ska snurra behövs det en ständig ström av vatten.

– De viktigaste hjulen har förnyats och är i skick, sade Rantala. Principen är bra, men hjulen behöver ständigt underhåll.

– Företagarpensionerna och familjepensionen står näst i tur att revideras.

Rantala betonade behovet att studera olika framtidsskisser. Långsiktiga prognoser beskriver möjliga utvecklingstigar. Pensionssystemets nästa långsiktiga prognos, PTS-2019, offentliggörs på vårvintern.

Förändringar i samhället påverkar också pensionssystemet. Allt mer arbete överförs från den offentliga sektorn till den privata. Social- och hälsovårdsreformen och landskapsreformen kan medföra problem för Kevas samfund, som verkar inom kommunsektorn.

KOMMUNALT OCH PRIVAT TILLSAMMANS?

Direktör **Heli Backman** från Pensionsskyddscentralen presenterade resultaten av arbetet i en arbetsgrupp som utrett en sammanslagning av det kommunala och det privata pensionssystemet.

Backman har lett arbetsgruppen, där representanter för social- och hälsovårdsministeriet, finansministeriet, avtalsparterna inom arbetspensionssystemet och sakkunniga från arbetspensionsanstalter har ar-

betat i ett och ett halvt år. Rapporten offentliggörs den 19 december.

– I bakgrunden för arbetet ligger förändringar i den finansiella grunden för pensionssystemen, sade Backman.

Arbetspensionsbolagen och den kommunala pensionsanstalten Keva har olika finansiella grunder. Eventuella ändringar ska gälla finansieringen av systemen, inte pensionsförmånerna.

– Nu verkar det bli så att arbetsgruppen eventuellt kommer att föreslå att pensionssystemen för den privata och den offentliga sektorn slås samman.

Det slutliga avgörandet är ännu öppet.

– Det står senare i tur och bestäms i nästa regeringsprogram, betonade Backman.

För arbetstagaren spelar det inte längre någon roll om hen arbetar inom den offentliga eller den privata sektorn, eftersom man tjänar in pension enligt samma principer. Arbetstagarnas avgifter är också lika stora.

Finansieringssystemen är däremot olika till sin natur. Frågan är hur Keva-systemet, som bygger på en buffertfond, ska kunna slås samman med det delvis fonderade privata pensionssystemet.

Pensionsanstalterna kan konkurrera över sektorgränserna, om det kommunala och det privata arbetspensionssystemet slås ihop.

– Förändringar i omvärlden skulle pen-

sionssystemet också hantera tillsammans, sade Backman.

Megatrendartade förändringar som kan påverka den finansiella grunden gäller nativiteten, invandringen, medellivslängden och sysselsättningsutvecklingen. Samma frågor som Rantala behandlade i sitt anförande.

– Det är tryggare att gå in i framtiden tillsammans än ensam, sammanfattade Backman arbetsgruppens synpunkter

KEVA FÖRHÅLLER SIG KONSTRUKTIVT

Kevas vd **Timo Kietäväinen** kommenterade att man nu har kommit längre i diskussionen om en sammanslagning av finansieringssystemen än någonsin tidigare.

– Vi är konstruktivt kritiska. Det handlar inte om hur det går med Keva som arbetspensionsförsäkrare, utan i synnerhet om hur det går med de försäkrade och arbetsgivarna inom kommunsektorn och med skattebetalarna. Vi måste naturligtvis se till att det offentliga Keva och ArPL-Keva som skulle uppstå till följd av en sammanslagning av systemen i så fall har förutsättningar att klara sig i konkurrensen och att övergångstiden blir tillräckligt lång, sade Kietäväinen. ■

Presentationerna finns på
www.etk.fi

Terhi Holmström från Skatteförvaltningen berättade om inkomstregistret.

Allt färdigt inför inkomstregistret snart

TERHI HOLMSTRÖM som leder inkomstregisterenheten på Skatteförvaltningen sade att hon sover gott på nätterna, fast det bara återstår en dryg månad till start.

– Vi har gjort mycket tester och allt ser ut att gå som planerat.

Utvecklingschef **Tarja Keveri** från Pensionsskyddscentralen sade att man inom pensionssystemet också är färdig. De kritiska skede-

na har testats. Systemändringarna tas i produktion 29.12.

Holmström poängterade att det är viktigt att pensionsförsäkrarna nu aktivt går ut med information till sina kunder. – Ni känner själva era kunder väl och vet vilka ändringar inkomstregistret innebär just för dem.

Matti Lumijärvi

Tillräckligt och hållbart?

I SESSIONEN Internationell jämförelse behandlades frågor om tillräckliga pensioner och hållbara pensionssystem inom EU och ute i världen.

Pensionernas nettoersättningsgrad kommer att minska i EU28-länderna i framtiden, sade utvecklingschef **Marjukka Hietaniemi** från Pensionsskyddscentralen.

Det framgår av rapporten Pensi-

on Adequacy 2018, enligt vilket finländarnas pensioner också i framtiden kommer att vara skäliga. Enligt rapporten finns det färre låginkomsttagare i åldern 65+ i Finland än i snitt i EU-länderna. Utsikterna för åldersrelaterade kostnader är dystrare. I Finland är kostnaderna 30 procent av bruttonationalprodukten. Siffran hör till de högsta i EU-länderna.

Antti Karkiainen

Marjukka Hietaniemi och Mika Vidlund berättade om internationella jämförelser.

Mikael Pentikäinen och Jarkko Eloranta.

Företagarpensionen är bättre än sitt rykte

HUR KAN VI öka unga företagares tillit till pensionssystemet? Det är en gemensam utmaning, sade **Mikael Pentikäinen**, vd för Företagarna i Finland i paneldebatten om arbete och social trygghet.

– Det är inte lätt att förstå varför det är så svårt att få fram budskapet om att det inte bara handlar om pensionen utan också om den sociala tryggheten under tiden i arbets-

livet, sade Pentikäinen.

Både Pentikäinen och FFC-ordföranden **Jarkko Eloranta** bedömer att FöPL som system är bättre än sitt rykte. Eloranta påpekade att skattebetalarnas betalningsandel av företagarnas pensioner hela tiden växer.

Sirkku Aalto

EESSI för elektronisk information i EU

SOCIALFÖRSÄKRINGEN I EUROPA går in i en ny era nästa år, när det gränsöverskridande EESSI-systemet (Electronic Exchange of Social Security Information) tas i bruk.

– Det nya systemet medför att pappersblanketterna som tidigare skickats mellan länderna ersätts med digitala dokument och meddelandekedjor, sade utvecklingschef **Sari Alanko** från Pensions-

skyddscentralen.

Hon uppskattade på Arbetspensionsdagen att ca 80 institutioner för social trygghet i Finland kommer att ansluta sig till systemet. Allt som allt kommer EESSI att sammankoppla 32 länder och mer än 10 000 institutioner. Det förväntas förkorta handläggningstiderna och för snabba utbetalningen av förmåner.

Peter Lindström

Sari Alanko berättade om EESSI.

Tjänster för användaren

ARBETSPENSIONSUTDRAGET IN I MOBILBANKEN

Jouko Pölönen, vd för Ilmarinen, vet vad kunderna behöver. Han vill erbjuda arbetspensionsutdraget på samma ställe där människor får helhetsbilden av sin ekonomi, i webb- och mobilbanken. Kunderna är där redan.

TEXT ANNE IIVONEN | FOTO VESA LAITINEN

En bankman med handelsutbildning kan lägga ihop två och två. Med en sådan kombination får man en känsligare näsa för affärer än om man är nationalekonom eller försäkringsmatematiker. En sådan näsa har **Jouko Pölönen** som blev vd för pensionsbolaget Ilmarinen i somras.

Han känner på sig vad kunderna behöver. Han tog över ledningen på Ilmarinen i början av augusti, efter att **Timo Ritakallio** redan i våras hade gått över till OP Gruppen. Nu bekänner han Ilmarinens djupblå färg i stället för OP:s orange.

Med Pölönen fick Ilmarinen den kraft som bolaget sökte för att ständigt kunna förnya sig och bättre kunna identifiera kundernas behov. I dagens läge, efter Etera-fusionen, är Ilmarinen den största aktören bland den privata sektorns arbetspensionsanstalter. Ilmarinen har placeringstillgångar för ca 47 miljarder euro, snäppet mer än Varma. Bolaget betalar årligen ut ca 5,5 miljarder euro i pensioner.

Pölönen tror att den som kommer att klarar sig i den allt hårdare konkurrensen är den som tar bäst hand om kunderna.

– Kunderna förväntar sig smidiga digitala tjänster, och vårt centrala mål är att erbjuda den bästa kundupplevelsen, säger Pölönen.

Han vet att framtiden är digital inom arbetspensionerna, liksom inom hela försäkrings- och banksektorn.

En stor del av arbetspensionsbolagens affärsverksamhet har att göra med databehandling, god hante-

ring av uppgifterna om pensionstillväxt och utbetalningen av pensioner i realtid.

Man kan se att bolagen kommer att nå de resultat som förväntas genom robotik och användarorienterad tjänsteproduktion.

Den grenen kan Pölönen. Inom bank- och försäkringsvärlden har man kommit lite längre med det digitala. Där är Pölönen på sin mammas gata.

I INKOMSTREGISTRET ser Pölönen hisnande möjligheter att lansera ett arbetspensionsutdrag i realtid. Arbetspensionen tillväxer utgående från uppgifterna om arbetsinkomster och Pölönen anser att det naturligaste stället för att kontrollera arbetspensionsutdragets saldo är i webb- och mobilbanken.

– Vi vill förbättra tjänsterna så att uppgifterna om arbetspensionen ska vara mera i realtid. Då är det naturligaste att inkludera arbetspensionsutdraget i mobilbanken där människorna också i övrigt sköter sina ärenden, säger han.

Det har varit en del trafik genom dörren medan fusionen av Ilmarinen och Etera genomfördes. Det skedde innan Pölönen tillträdde. Bolagets vice vd **Stefan Björkman**, som tidigare var vd för Etera, bytte bransch och blev vd för Konstsamfundet. Pölönens ställföreträdare är nu vice vd **Sini Kivihuhta** som ansvarar för försäkrings- och pensionstjänsterna och andra vice vd är **Mikko Mursula** som ansvarar för placeringsverksamheten.

Den senaste rekryteringen till Pölönens lednings-

”Företagen väntar sig hjälp med att hantera risker för arbetsförmågan.”

Jouko Pölönen, Ilmarinen

A portrait of Jouko Pölönen, a middle-aged man with short brown hair and glasses, wearing a dark suit and a light blue shirt. He is looking slightly to the left with a thoughtful expression. The background is a solid dark blue.

**"Allt vi gör, gör vi med tanke
på våra kunders behov."**

VEM?

Jouko Pölönen

- Vd för Ilmarinen fr.o.m. 1.8, anställd sedan maj
- Tidigare: chef för bankaffärsverksamheten inom OP Gruppen, vd för OP Företagsbanken, vd för Pohjola Försäkring
- Ekon. mag. och eMBA
- 48 år, gift, två vuxna döttrar
- Fritid: golf, jakt, tennis och skidor

grupp är den erfarna banktjänstdirektörn Päivi Jääskeläinen, som i början av året tillträder som direktör med ansvar för kundrelationer. Hon blir direkt underställd Pölönen. Också Jääskeläinen har arbetat på OP under en betydande del av sin karriär.

PÖLÖNEN ÄR KVICK i vändningarna. Han har mobiliserat hela ledningsgruppen att träffa kunder, vilket han också själv gör dagligen.

– Vi besöker kundföretagen regelbundet och systematiskt för att höra om deras behov.

På mötena kommer det klart fram vad kunderna förväntar sig av arbetspensionsbolagen.

– Allt vi gör, gör vi med tanke på våra kunders behov, säger Pölönen.

Ilmarinen har satsat mera krafter på arbetshälso-tjänster, i likhet med andra aktörer inom branschen. I våras meddelade Ilmarinen att man anställt **Kristiina Halonen** från Arbetshälsoinstitutet som direktör med ansvar för arbetshälso-tjänsterna.

Enligt Pölönen handlar rekryteringen om att arbetspensionsbolagen förväntas ha allt mer kompetens i arbetslivsfrågor. Arbetsgivarkunderna behöver också stöd för rehabilitering av personalen.

– Företagen väntar sig att vi kan hjälpa till med att hantera risker för arbetsförmågan och med rehabilitering, säger Pölönen.

Han tror att bolaget kan vara ett stöd när någons arbetsförmåga står på spel. Pölönen har principen klar för sig: man ska fokusera på den återstående arbetsförmågan och hur den kan tas till vara i arbetslivet. ■ ►

A photograph of Jouko Pölönen, a man with glasses and a dark suit, sitting at a table and smiling. He is surrounded by other people, including a woman with glasses and a dark top sitting behind him. They appear to be at a formal lunch meeting.

Ilmarinen har hand om över en miljon finländares arbetspension

ILMARINEN är den största arbetspensionsförsäkraren inom den privata sektorn i Finland. Varma följer den i hälsorna och Elo strax efter.

Ilmarinen är inte bara storföretagens partner, utan har en bred kundkrets som består av 68 000 företag, från små och medelstora till stora börsbolag. Ca 616 000 anställda är försäkrade.

Ilmarinen har 73 000 företagarkunder och nästan en halv miljon pensionstagare.

Vd Jouko Pölönen anser att man i samhällsdebatten nu borde fokusera starkt på att förbättra sysselsättningen.

– Inte ska man se en sysselsättningsgrad på 75–80 procent som utopistisk. Om vårt västra grannland Sverige når upp till 80 procents sysselsättningsgrad borde det inte var omöjligt för oss heller, säger Pölönen.

Hur det ska göras kan han också säga på rak arm, på ett allmänt plan. Han betonar att det behövs bättre sporrar att arbeta.

– Vi måste göra sådana ändringar att det alltid i alla situationer lönar sig att arbeta i samhället.

På Ilmarinen har Pölönen möjlighet att påverka samhällsutvecklingen och bidra till att införa nya sätt att gå till väga. Pölönen är hemma i byn Onkamo i Tohmajärvi i Östra Finland. Han är en person som det är lätt att få kontakt med. Han är van att möta människor såväl ute i skogen som på finansvärldens topp.

Han träffar regelbundet andra företagsledare och besöker kundföretagen. Välmående personal, arbetets produktivitet och företagets framgång är ständiga samtalsämnen.

Anne Iivonen

När Jouko Pölönen är på kontoret brukar han äta lunch i Ilmarinens personalmatsal.

INKOMSTREGISTRET OMFORMAR ÖVERVAKNINGEN

Inkomstregistret tas i bruk vid årsskiftet.
Övervakningen av pensionsförsäkringarna ändras också.

TEXT SIRKKU AALTO | FOTO KAROLIINA PAATOS

Avdelningschef Matti Ruotanen tror att arbetstagaren får en större roll vid kontrollen av löneuppgifterna.

Inkomstregistret, som tas i bruk vid årsskiftet, ändrar också övervakningen av pensionsförsäkringarna.

Idag sällas arbetsgivare som helt eller delvis försummar arbetspensionsförsäkringen ut ur en enorm mängd data om pensionsförsäkringar och skatter. De arbetspensionsförsäkringar som bör ha skötts i år övervakas ännu på samma sätt som förr, men sedan ändras övervakningen.

– Från och med nästa år inriktas utredningarna på enskilda löneanmälningar till inkomstregistret, vilket innebär att utredningsarbetet oundvikligen kommer att gå långsamt åtminstone till en början, säger avdelningschef **Matti Ruotanen** på Pensionsskyddscentralens övervakningsavdelning.

I fjol fångade övervakningen in 120 miljoner euro i betalda löner, för vilka arbetsgivarna inte hade betalat pensionsförsäkringsavgifter. Uppskattningen är att övervakningen inte kommer upp till samma eu-robelopp som tidigare när inkomstregistret är i bruk.

"Det kommer fortfarande att finnas en risk för försummelser av ArPL-försäkringen"

Matti Ruotanen, avdelningschef

Till en början är målet för övervakningen att tillsammans med pensionsanstalterna se till att arbetsgivarna inte börjar försumma pensionsförsäkringen mer än idag.

I nuläget lämnar endast en liten del av de massövervakade arbetsgivarna arbetspensionsavgifterna helt eller delvis obetalda. I fjol omfattade massövervakningen ca 150 000 arbetsgivare, varav ca 2 270 hade felaktigheter i pensionsförsäkringen, som övervakningen sedan redde ut.

FELEN OCH försummelserna kommer att minska, tror Ruotanen, när uppgifterna om löner endast ska lämnas till inkomstregistret och mera i realtid än idag.

– Tiden utvisar i vilken mån det sker. ArPL-avgiften är en betydande skyldighet räknat i euro, vilket innebär att det nog också i framtiden finns en risk för försummelser. Det är klart att vi måste ha tillräcklig beredskap att ingripa i försummelserna, säger han.

Man kommer att öka samarbetet med andra myndigheter såsom Skatteförvaltningen och Enheten för utredning av grå ekonomi. Övervakningen av pensionsförsäkringen vid riskobjekt såsom stora byggarbetsplatser med mycket utländsk arbetskraft ska effektiviseras t.ex. genom robotik.

Arbetstagarens roll vid kontrollen av att löneuppgifterna är korrekta blir större i och med att inkomstregistret införs. Ruotanen tror att det arbetstagare oftare kommer att begära utredning.

INKOMSTREGISTRET

- Inkomstregistret är en nationell elektronisk databas för uppgifter om arbetsinkomster, pensioner och förmåner. Den upprätthålls av Skatteförvaltningen.
- Arbetsgivarna ska lämna uppgifterna om löner till inkomstregistret från början av år 2019. Idag ska uppgifter lämnas till många håll.
- Löner ska i regel uppges till inkomstregistret inom fem kalenderdagar från utbetalningsdagen.
- Pensioner och förmåner ska med fr.o.m. år 2020.

tanen tror att det arbetstagare oftare kommer att begära utredning.

– Med hjälp av det kommer vi att kunna upptäcka och förhoppningsvis också snabbt stoppa försummelser som gäller anmälningar av löneuppgifter och pensionsgrundande löner. Hur enskilda anmälningar ska kunna handläggas kostnadseffektivt i en situation där de ökar mycket ser jag som en utmaning, säger Ruotanen.

Övervakningen av att försäkringsuppgifterna i inkomstregistret är korrekta kommer att utvecklas i riktning mot massövervakning, när man har fått de första erfarenheterna av inkomstregistret och övervakningen kring det. ■

ERFARENHETENS RÖST

Överdomare Juha Pystynen betraktar bygget av stadscentret Tripla som kommer att stå granne med försäkringsdomstolen i Böle i Helsingfors.

"Veterligen var försäkringsrådet den första manifestationen av trepartssamarbete i Finland."

Försäkringsdomstolen

ELEKTRONISK HANDLÄGGNING INFÖRS

Försäkringsdomstolen är jämnårig med det självständiga Finland, 101 år. Den skipar rätt i ärenden som gäller den sociala tryggheten och ska snart börja handlägga ärenden elektroniskt, säger överdomare Juha Pystynen.

TEXT SULEVI PELLINEN | FOTO KAROLIINA PAATOS

Försäkringsdomstolens hundraåriga historia återspeglar väl samhällets och socialförsäkringslagstiftningens utveckling i Finland.

Till en början kunde man endast söka ändring i ärenden som gällde olycksfall i arbetet och militärskador. Först efter kriget började det dyka upp nya ärendegrupper i allt snabbare takt.

– Inkomstrelaterade pensioner började sysselsätta domstolen ordentligt på 1960-talet, konstaterar överdomare **Juha Pystynen**.

Idag finns det allt som allt ett fyrtiotal ärendegrupper. Många nya har tillkommit, t.ex. ärenden som gäller brottsskador, arbetslöshetsförsäkring, studiestöd och sjukförsäkring.

FÖRSTA MANIFESTATIONEN AV TREPARTSSAMARBETE

I slutet av december i fjol fyllde försäkringsdomstolen hundra år. Landet som just blivit självständigt fick en besvärinstans för ärenden som gällde den sociala tryggheten. En sådan hade föreslagits i riksdagen flera gånger under det föregående decenniet. Den instans som grundades då hette försäkringsrådet. Den fick be-

handla fullföljsärenden som tidigare behandlats i lägre domstolar.

Veterligen var försäkringsrådet den första instansen som byggde på trepartsförhandlingar, där statsmakten och arbetsmarknadsorganisationerna tillsammans löste problem. Försäkringsrådets namn ändrades till försäkringsdomstolen i början av år 1943.

ANTALET ÄRENDEN HAR HALVERATS

Under tidigare årtionden hopade sig ärendena i försäkringsdomstolen. Under slutet av 1970-talet var antalet inkomna ärenden mer än 12 000.

Då löste man situationen effektivt genom att grunda en ny första besvärinstans, olycksfallsnämnden, som inledde sitt arbete 1982.

Senast minskade antalet ärenden som inkommer till försäkringsdomstolen betydligt p.g.a. 2007 års lagändringar genom vilka

"När dokument omarbetas i digital form, accentueras behovet att skydda innehållet."

Juha Pystynen, överdomare vid försäkringsdomstolen

"Nästan en femtedel
av avgörandena i
arbetspensionsärenden
ändras."

Juha Pystynen

*Tripla ska vara färdigbyggt år 2020.
Samma år ska försäkringsdomstolen
och förvaltningsdomstolarna ha en
fungerande elektronisk ärendehan-
tering.*

VEM?

Juha Pystynen

- **Ålder:** 64
- **Arbete:** överdomare vid försäkringsdomstolen
- **Det bästa med jobbet:** mångsidigheten

ärenden som gällde undanröjande av beslut överfördes till besvärsnämnderna.

Till följd av det minskade antalet mål först från mer än 10 000 till ca 7 000. Nu är det årliga antalet mindre än sex tusen.

RESERVERA 10 MÅNADER FÖR HANDLÄGGNINGEN

Handläggningstiderna har förkortats med flera månader under de två senaste åren. År 2018 har den genomsnittliga handläggningstiden varit mindre än 10 månader.

Det sker mycket just nu kring elektronisk handläggning. Försäkringsdomstolen var redan på 1980-talet en föregångare inom domstolsväsendet i fråga om datorstödd handläggning. Nu är det slutliga genombrottet nära och försäkringsdomstolen är intensivt med i utvecklingen.

Elektronisk handläggning är redan i bruk i besvärsnämnden för social trygghet, som började sända in handlingar till försäkringsdomstolen i elektronisk form år 2017. På försäkringsdomstolen undersökte man saken och konstaterade att det fanns beredskap att ta emot handlingar elektroniskt.

– Idag handlägger vi redan ärenden som gäller folkpension och utkomstskydd för arbetslösa elektroniskt. Ungefär hälften av ärenden sköts numera huvudsakligen elektroniskt, säger Juha Pystynen.

Nyckeltal om försäkringsdomstolen 2018

• Anhängiga ärenden i slutet av september 2018	3 865
– varav ärenden som gäller inkomstrelaterade pensioner (inkl. rehabiliteringsärenden)	951
• De största ärendegrupperna	
Arbetspensionsärenden	644
Olycksfallsärenden	627
Folkpensionsärenden	429
• Genomsnittlig handläggningstid år 2018	9,9 mån
Handläggningstiden för arbetspensionsärenden	10,0 mån
• Ändrade beslut år 2018 i snitt	10,8 %
Handläggningstiden för arbetspensionsärenden	19,9 %

Siffrorna från september 2018.

Handläggningstiden och ändrade beslut i genomsnitt.

FÖRSÄKRINGSDOMSTOLEN I 100 ÅR

- I januari utkom en hundraårshistorik över försäkringsdomstolen, den sociala tryggheten och socialförsäkringsrätten i Finland.
- Boken är skriven av **Sulevi Pellinen** och heter *Pykäliä ja diagnooseja – 100 vuotta sosiaaliturvaoikeutta 1917-2017*. Forskare och sakkunniga på området kan få boken från försäkringsdomstolen.
- I hundraårshistoriken visas att försäkringsrådet redan på sin tid betraktades som en riktig domstol. President **K. J. Ståhlberg**, som har kallats den finska statsförfattningens fader, konstaterade år 1936 att försäkringsrådet var en "enbart förvaltningsmässig domstol".
- En obruten hundraårig båge som domstol är alltså ett obestridligt faktum.

SNABB UTVECKLING FRAM TILL 2020

Vägen till elektronisk handläggning är bred. Situationen ska förenhetligas före år 2020 genom ett utvecklingsprojekt för verksamhetsstyrnings- och dokumenthanteringssystemet vid förvaltnings- och specialdomstolarna. Projektet heter HAIPA.

Enligt Pystynen har man hittills hållit tidtabellen bra.

– Vilken effekten på handläggningstiden kommer att vara kan vi inte ännu förutspå mer än att handläggningstiderna efter övergångsperioderna åtminstone inte kommer att bli längre, säger han.

Kunderna behöver inte alls märka att ärendena handläggs elektroniskt. Innehåller i handlingarna ändras inte genom att de ges en digital form och överförs elektroniskt. I stället för att bläddra i papper ser man uppgifterna på datorskärmen.

Överdomare Pystynen understryker betydelsen av datasäkerhet och dataskydd vid alla förändringar. När handlingarna omarbetas i digital form, accentueras behovet att skydda innehållet. Om ett pappersdokument finns i arkivet, tas det fram vid behov.

– När ett dokument är i elektronisk form är frågorna kring säkerhet och sekretess helt annorlunda. Vi måste också se till att material i digital form hålls läsbar och tolkningsbar ännu om flera årtionden, säger Pystynen om framtidsutmaningarna.

Att avgörandena i ärenden som gäller den sociala tryggheten är rättvisa är det viktigaste målet för försäkringsdomstolens arbete. Årligen ändras ca 11 procent av de överklagade besluten. I arbetspensionsärenden ändras nästan en femtedel. ■

"FLEXLÖSNINGARNA HAR MISSLYCKATS"

De flexibla pensionslösningarna i OECD-länderna är verkningslösa, anser professor Axel Börsch-Supan som besökte Pensionsskyddscentralen i september. Höjd åldersgräns kan dock inte vara det enda verktyget. Flexibla lösningar behövs eftersom alla inte har samma möjligheter att jobba länge.

TEXT ANTTI KARKIAINEN | FOTO VESA LAITINEN

Största delen av de europeiska flexibla pensionslösningarna har misslyckats, säger den tyske professorn **Axel Börsch-Supan** från Max Planck-institutet i München.

Börsch-Supan besökte Pensionsskyddscentralens forskningsseminarium för att presentera resultaten från undersökningen *Dangerous Flexibility* som publicerats i tidningen *Economic Policy*. Undersökningen granskar flexibla pensionslösningar i nio OECD-länder. För Finlands del fokuserar sig materialet på 2005 års pensionsreform, och omfattar åren 1989–2013.

Enligt professorn höjde de pensionsreformer som innehöll flexibla lösningar sysselsättningsgraderna bland 55–64-åringarna i nästan alla länder, även i Finland. Den faktiska inverkan var ändå neutral eller negativ: det totala beloppet arbetstimmar sjönk eller stannade på samma nivå i alla förutom två länder.

– Resultaten visar att flexibiliteten lockar i förhållande till den framtida pensionen: antingen fick man fritiden för billigt eller så var belöningen för arbete inte tillräckligt bra, berättar Börsch-Supan.

Enligt honom kan de flexibla lösningarna i pensionssystemen inte motiveras med att de gör det lättare att orka i arbetslivet. Enligt ett brett enkätmaterial från forskningsprojektet SHARE uppskattar européerna i åldern 60–69 i stora drag att hälsan är lika bra. De allvarliga hälsoproblemen börjar först efter 75 års ålder.

MÅNGSIDIGHET EFTERFRÅGAS

Enligt Pensionsskyddscentralens direktör **Mikko Kautto** förlänger flexibla pensionslösningar inte arbetslivet lika effektivt som en höjning av pensionsåldern.

En höjning av åldersgränsen kan ändå inte vara det enda verktyget när pensionsreformer görs. Olika åtgärder borde inte ses som alternativ som utesluter varandra. Det finns användning för båda, om helheten är i balans.

– Det behövs också flexibilitet i pensionssystemen. Man kan inte ta för givet att alla har samma förutsättningar att förlänga sina arbetsliv, berättar Kautto.

I FINLAND HAR FLEXIBILITETEN STRAMATS ÅT

I 2005 års reform ändrades pensionsåldern till att bli mer flexibel: man kunde gå i pension mellan 63 och 68 års ålder. Flexibiliteten minskades dock genom att villkoren för deltidspension stramades åt. En gradvis utfasning av individuell förtidspension och arbetslöshetspension inleddes.

– Pensioneringsåldern har hittills stigit för att förtidspensionerna ändrats, inte till följd av att pensionsåldern blivit flexibel, berättar Kautto.

Den senaste pensionsreformen trädde i kraft i Finland år 2017. Utöver ändringarna i åldersgränserna infördes arbetslivspension. På samma gång upphörde deltidspensionen och ersattes av partiell ålderspension.

Det är för tidigt att uppskatta de långvariga effekterna av den partiella ålderspensionen. Det vet vi ändå att av dem som tagit ut partiell ålderspension fortsätter 60 procent att arbeta som normalt och 40 procent har minskat på sin arbetsinsats eller slutat arbeta. ■

Man kan inte ta för givet att alla har samma möjligheter att förlänga sitt arbetsliv.

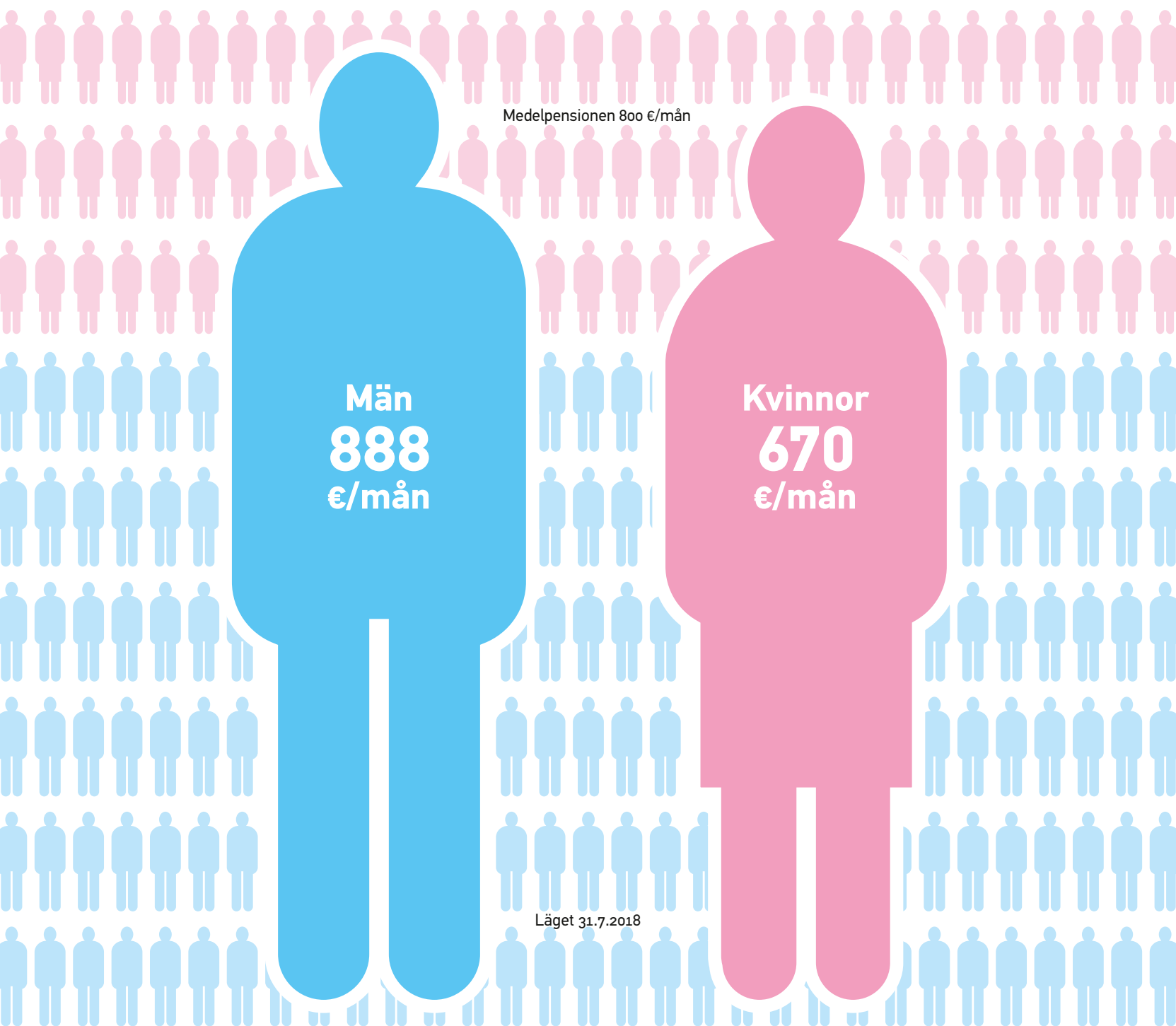
Mikko Kautto, Pensionsskyddscentralen

Antingen fick man fritiden för
billigt eller så var belöningen för
arbete inte tillräckligt bra.

Professor Axel Börsch-Supan, Max Planck-institutet

*Axel Börsch-Supan besökte
Pensionsskyddscentralens
forskningsseminarium i
september.*

Nästan alla tar ut 50 % av pensionen

**"Populariteten är inte
på nedgång."**

TAR PENGARNA OCH FORTSÄTTER ARBETA

Den nya flexibla pensionsformen är populär bland medelinkomsttagande män inom den privata sektorn. Av dem fortsätter över två av tre att arbeta, och nära alla tar ut maximibeloppet, dvs. 50 procent av pensionen.

TEXT ANTTI KARKIAINEN | ILLUSTRATION MARKKU LAITINEN

Partiell förtida ålderspension har funnits i snart två år. Vid utgången av juli hade pensionen redan ansökts av ca 20 000 personer. Av dem har 16 500 börjat få pension.

Av de sökande lämnade 14 000 in sin ansökan i fjol. Även om samma antal inte uppnås i år, är pensionsformens popularitet inte på nedgång. Under det första året fick alla som då hade fyllt 61 år för första gången möjlighet att ta ut pensionen. Nu har situationen normaliserats: en årskull per år uppnår åldern som gör det möjligt att ta ut partiell ålderspension.

– Ansökningsbenägenheten är på fjolårets nivå. Om det fortsätter i samma takt under resten av året, kommer också i år var tionde av de försäkrade som fyller 61 år att ansöka om partiell ålderspension, berättar utvecklingschef **Jari Kannisto** på Pensionsskyddsentralen. ■

Var tionde av de
försäkrade som fyller 61
år ansöker om partiell
ålderspension.

Jari Kannisto, utvecklingschef

FRAMFÖR ALLT MÄN SOM ANSÖKER

- Rentav två tredjedelar av dem som tar ut partiell ålderspension är män. Enligt Pensionsskyddsentralens enkätundersökning (6/2017) är den största orsaken till att pensionen tas ut en osäkerhet över den framtida livslängden och hälsan.
- De som tar ut pensionen är till största delen medelinkomsttagare. Drygt två av tre arbetade i slutet av förra året. Av dem som tog ut den partiella ålderspensionen var 18 procent arbetslösa. Enligt enkätundersökningen tänkte 60 procent av dem som arbetade fortsätta arbeta normalt.
- Nästan alla (87 %) som tog ut pensionen i förtid tog ut maximibeloppet, vilket är hälften av pensionen. Deras genomsnittliga pension är 800 euro i månaden. Kvinnornas pension är 670 euro och männens 888 euro.
- En femtedel av dem som tar vara på den nya pensionsformen är företagare, tre av fyra arbetar eller har senast arbetat inom den privata sektorn.

Man kan ta ut partiell ålderspension vid 61 års ålder

I SLUTET AV arbetslivet ger den partiella ålderspensionen människor fria händer. Man kan välja att ta ut pension, eller låta bli. De begränsningar som finns är egentligen endast två: man ska ha tjänat in arbetspension för förvärvsarbete för att ha en pension att dela upp, och man ska ha fyllt 61 år.

Många har insett att den partiella ålderspensionen gör det möjligt att flexibelt kombinera arbete och pension.

Den nya pensionen infördes i samband med 2017 års pensionsreform. De som är födda år 1949 eller senare har kunnat ta ut den partiella ålderspensionen tidigast vid 61 års ålder. För dem födda år 1964 stiger den nedre åldersgränsen till 62 år och för dem födda 1965 och senare anpassas den nedre åldersgränsen till förändringen av den förväntade livslängden.

Av den intjänade pensionen kan de som fyllt 61 år ta ut en del: antingen 25 procent eller 50 procent. Pensionen förminskas med en permanent förtidsminskning på 0,4 procent för varje månad som pensionen tas ut i förtid. Exempelvis en partiell ålderspension som tas ut två år före den egna åldersklassens lägsta pensionsålder minskar med 9,6 procent. Det är priset på en pension som tas ut i förtid, och det betalar pensionstagaren genom att få en mindre månadspension.

Minskningen är bestående i den delen som tagits ut i förtid även när ålderspensionen börjar efter den partiella ålderspensionen.

Den partiella ålderspensionen justeras med livslängdskoefficienten på samma sätt som full ålderspension.

När man får partiell pension kan man själv välja hur mycket man arbetar. Arbetstider eller löner följs inte upp.

Närmare information om den här pensionen och andra pensionsförmåner finns på Arbetspension.fi.

Anne Iivonen

Jorden runt

Pensionsnyheter från olika källor jorden runt och presentationer av pensionssystemen i andra länder Läs mer på www.etk.fi.

Kari Lindstedt
Informationsspecialist

KANADA

Pensionsfonderna placerar i cannabis

PENSIONS FONDERNA, som är mäktiga placerare, vill ha sin andel av cannabismarknaden. Kanada är det första rika industrilandet som har legaliserat nöjesbruket av cannabis.

Flera stora pensionsfonder gjorde förhandsplaceringar i cannabisbolag redan innan den nya lagstiftningen trädde i kraft. Cannabisindustrins aktier har stigit brant under de senaste åren, men kurserna har också svängt kraftigt. Att pensionsfonderna gör entré på den instabila branschen kan emellertid tyda på att placeringsrisken minskar. Enligt den kanadensiska statistikcentralen var cannabismarknadens värde i Kanada 3,7 miljarder euro i fjol. Största delen var illegal cannabis och en liten del medicinsk cannabis.

BNN Bloomberg 30.4
CBC 25.1

STORBRITANNIEN

EU: Fel att vägra transkvinna pension

EUROPEISKA unionens domstol slog fast att Storbritannien diskriminerade en transkvinna som genomgått könskorrigering eftersom hen inte beviljades pension vid 60 års ålder. I Storbritannien var åldersgränsen för ålderspension tidigare 60 år för kvinnor och 65 år för män.

Fallet gäller en person född 1948 som vid födseln hade definierats som man. Hen gifte sig senare med en kvinna och genomgick könskorrigering år 1995.

Paret upphävde inte sitt äktenskap, vilket ledde till att personen i fråga inte beviljades ett dokument där könet fastställdes på nytt. Till följd av detta beviljades transkvinnan inte pension vid 60 års ålder.

Enligt EU-domstolen var det fråga om könsdiskriminering.

The Guardian 26.6

FRANKRIKE

Tiotala olika system ska slås samman

I FRANKRIKE planerar man att slå samman de olika pensionssystemen till ett gemensamt, också pensionssystemen för den offentliga och den privata sektorn. Avsikten är att alla i framtiden ska tjäna in pension på lika villkor för varje euro som betalas. Pensionsåldern ska inte ändras, utan hållas vid 62 år. Pensionsåldern är en känslig fråga i Frankrike och facket ställer lätt till med omfattande strejker. President **Macron** lovade i sin valkampanj att pensionsåldern inte skulle ändras. Pensionsreformen är fortfarande på planeringsstadiet och det är öppet när den kan träda i kraft.

The Local.fr 11.10

ISLAND

- **Befolkning:** 338 000 invånare
- **Förväntad livslängd:** 83,9 (kvinnor), 80,6 (män)
- **Pensionsålder:** 67 år

Hög pensionsålder i det lilla öriket

DET LAGSTADGADE pensionssystemet i Island består av bosättningsbaserad folkpension (*lífeyrir almannatrygginga*) och ett tilläggspensionssystem som omfattar alla arbetstagare och företagare (*lögbundnir lífeyrissjóðir*).

Enligt båda systemen betalas ålders-, sjuk- och familjepensioner. Minimnivån bestäms i lag, men förmånsbeloppen och avgifterna kan vara olika i olika kassor.

Inom det isländska folkpensionssystemet är pensionsåldern 67 år. Enligt tilläggspensionssystemet betalas pensioner i allmänhet från 67 års ålder, men åldersgränsen kan variera mellan 65 och 70 år beroende på kassan. Pensionsåldern kommer att höjas till 70 år inom en lång övergångsperiod. Man kan vänta med att ansöka om pension till 72 års ålder. Då ökar förmånen med 0,5 % för varje månad med vilken pensionen senareläggs.

Alla som arbetar i Island är skyldiga att betala försäkringsavgifter till en pensionskassa. Arbetstagarna betalar minst fyra procent av lönen i försäkringsavgift till tilläggspensionssystemet. Arbetsgivarna betalar en folkpensionsavgift på 7,35 procent och en tilläggspensionsavgift på minst 8 procent.

För att få full pension måste man ha betalat försäkringsavgifter i 40 år. Statligt anställda får full pension efter 32 år. Pension som betalas efter 40 års arbete är minst 56 procent av förvärvsinkomsterna.

Pensionsförsäkringssystemet i Island administreras av statens socialförsäkringsmyndighet *Tryggingastofnun Ríkisins*. Det obligatoriska tilläggspensionsskyddet sköts av pensionskassor.

SVERIGE

Pensionsmyndigheten föreslår höjd pensionsålder

PENSIONSMYNDIGHETEN har på uppdrag av regeringen offentliggjort ett förslag till höjning av pensionsåldern.

Enligt förslaget ska pensionsåldern fortsättningsvis vara flexibel. Tanken är att införa en riktålder för pensionen, där pensionen ska uppgå till 70–80 procent av slutlönen. Den lägsta pensionsåldern ska vara fyra år före riktåldern.

Den lägsta pensionsåldern ska höjas successivt från nuvarande 61 år till 64 år före år 2026. Den lägsta pensionsåldern för dem som är födda år 1964 eller senare bestäms i takt med riktåldern.

Avgångsåldern höjs också successivt från 67 till 69 år fram till år 2023, men den knyts inte till riktåldern.

Svenskarna lever allt längre och får pension under en längre tid än förr.

Pensionsmyndigheten 26.9

RUMÄNIEN

Pensionsbudgeten fördubblas

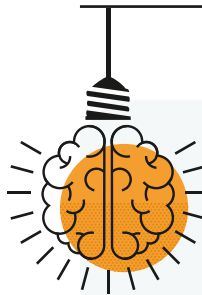
RUMÄNIENS socialdemokratiska regering har för avsikt att fördubbla budgeten för pension under de närmaste fyra åren.

Pensionsutgifterna väntas öka från nuvarande 13 miljarder euro till 30 miljarder fram till år 2022. Regeringens avsikt är att jämna ut skillnader mellan olika förmånstagare. Skillnaderna har uppstått under årens lopp.

Pensionshöjningarna kan leda till att Rumänien inte når upp till riktvärdet enligt EU:s stabilitets- och tillväxtpakt. Enligt den ska offentliga samfunds underskott vara högst tre procent av BNP.

Rumänien har 20 miljoner invånare varav en fjärdedel är pensionerade. Genomsnittspensionen är 236 euro.

Reuters 10.10.

Lär dig mer

STÄRK DIN SAKKUNSKAP.

Pensionsskyddscentralen ordnar mångsidig utbildning om pensionsfrågor. De flesta kurser går på finska, men några också på svenska eller engelska.

• WEBBKURSER PÅ FINSKA

- Kort om pensionssystemet i Finland
- Grunder i hur uppgifter om pensionsbeslut ska anmälas

• INFOBLÄNKARE OM INKOMSTREGISTRET

må 3.12. och on 12.12.

Anmäl dig till Pensions-skyddscentralens kurser på www.etk.fi/koulutus

0,95722

LIVSLÄNGDSKOFFICIENTEN

(0,95722) minskar ålderspensioner som år 2019 eller senare börjar betalas till personer födda år 1957 mer än fyra procent. På det sättet anpassas arbetspensionerna till den ökande medellivslängden.

Genom att arbeta till den målsatta pensionsåldern får man pensionen till fullt belopp. För personer födda år 1957 är den målsatta pensionsåldern 64 år och 9 månader.

istock

Långvarigt tungt arbete ökar risken för sjukpension

LÅNGVARIG exponering för fysiskt tungt arbete kan till och med trefaldiga risker att bli sjukpensionerad på grund av sjukdomar i rörelseorganen. Också mindre exponering för t.ex. tunga lyft ökar pensionsrisken, om exponeringen är långvarig.

Det framgår av en undersökning som ingick i projektet Helsinki Health Study. Den grundar sig på ett enkätmaterial för utredning av arbetshälsan bland anställda hos Helsingfors stad åren 2000-2002 och registeruppgifter om stadens anställda åren 1996-2015.

I den grupp som undersöktes ingick ca 18 900 personer som hade varit anställda inom staden 8-10 år före uppföljningstiden åren 2006-2015.

Under uppföljningstiden blev 530 personer (3 %) sjukpensionerade på grund av problem med rörelseorganen. De som mest hade varit utsatta för fysiskt tungt arbete hade

en större risk att bli pensionerade än de som hade varit minst utsatta.

Fysiskt tungt arbete ökade också risken att dö i förtid, i synnerhet bland män.

Enligt specialforskare **Jenni Ervasti** på Arbetshälsoinstitutet visar undersökningen att man borde minska långvarig exponering för fysiskt tungt arbete. Belastningen kan minskas t.ex. med hjälpmedel och omstrukturering av arbetsuppgifterna.

Arbetshälsochef **Titi Heikkilä** på Helsingfors stad säger att man redan tidigare har känt till att vissa yrkesgrupper, såsom anställda inom hemtjänsten, utsätts för mycket belastning i sitt arbete.

– Den här undersökningen bekräftade att vi måste satsa särskilt på den här gruppen och tänka ut åtgärder tillsammans med företagshälsovården och de anställda. Vi har också startat ett motionsprogram där vi ska beakta den här gruppen, säger Heikkilä. ■

Arbetslivspension till 17 män under årets första halva

UNDER ÅRETS första halva beviljade pensionsanstalterna 17 sökande arbetslivspension. De var alla män, visar Pensionsskyddscentralens statistik.

Före utgången av juli hade pensionsanstalterna fattat 49 beslut om arbetslivspension. Tjugoen ansökningar hade avslagits. Den vanligaste orsaken till avslag var att kravet på tid i arbete och ansträngning och slitage i arbetet inte uppfylldes.

Två av dem som fick avslag fick dock förhandsbeslut om att de skulle beviljas del-

invalidpension.

Åtta sökande hade i stället beviljats ålderspension och tre fick full invalidpension.

Arbetslivspensionen är avsedd för personer som har arbetat i minst 38 år i ansträngande och slitsamt arbete och har en nedsatt arbetsförmåga. Den nedre åldersgränsen för arbetslivspension är 63 år. ■

Läs mer om arbetslivspension på Arbetspension.fi

Indexhöjningar år 2019

INDEXEN som används inom arbetspensions-systemet höjs nästa år. År 2019 är arbetspensionsindex ca 1,5 procent högre än i år och lönekoeficienten 1,9 procent högre än i år.

Poängtalet för arbetspensionsindex, 2585, höjer löpande arbetspensioner med ca 1,5 procent. I arbetspensionsindex står förändringen av lönenivån för 20 procent och förändringen av prisnivån för 80 procent.

Lönekoeficienten har fastställts till 1,417.

Den medför en uppräknings på ca 1,9 procent jämfört med året innan. Lönekoeficienten används vid beräkning av framtida pensioner. Med den justeras årsarbetsinkomsten till nivå för det år då pensionen börjar. I lönekoeficienten står förändringen av lönenivån för 80 procent och förändringen av prisnivån för 20 procent. ■

Läs mer om index på Etk.fi

TWITTER

Finansinspektionen gav Veritas och Pensions-
Alandia tillstånd att
fusioneras 1.1.2019,
meddelar @veritas_fi.

VeritasEläkePension
@veritas_fi

7.11. kl 14.43

Hallå Norden
Nordiska ministerrådets
informationstjänst

Om socialförsäkringen i Norden på ny webbplats

NORDISKA socialförsäkringsportalen Nordsoc införlivades i början av oktober med webbplatsen HallåNorden, som upprätthålls av Nordiska ministerrådet.

Personer som flyttar eller annars rör sig inom Norden får information om bl.a. socialförsäkringen, arbetsmarknaden, sjukvården och mycket annat i de olika länderna. Texterna redigeras i samarbete med socialförsäkringsmyndigheterna. Informationen finns på svenska, danska, norska, isländska, finska och engelska. Adressen är www.norden.org. ■

UTNÄMNINGAR

Ilmarinen

► Fil. mag., eMBA **Päivi Jääskeläinen** har utnämnts till direktör med ansvar för kundrelationer och medlem i ledningsgruppen fr.o.m. januari 2019. Jääskeläinen kommer närmast från OP Gruppen.

► **Mikko Lantto** har utnämnts till teknologi- och utvecklingsdirektör och medlem i ledningsgruppen fr.o.m. den 3 december. Lantto kommer närmast från Tieto Abp.

Keva

► **Ismo Kainulainen** har utnämnts till ledande expert till Kevas enhet för kommunikation och samarbete med intressenter från början av november. Kainulainen har arbetat som kommunikationschef för socialdemokratiska riksdagsgruppen.

► Med. dr **Janne Leinonen** valts till chefsöverläkare på Keva. Leinonen har arbetat som överläkare Statskontoret. Han börjar på Keva 1.1.2019 med en inlärningsperiod och övergår till uppgifterna som chefsöverläkare 1.7.2019.

Tela

► Fil. dr **Risto Vaittinen** har utnämnts till chefekonom på Arbetspensionsförsäkrarna Tela fr.o.m. 26.11. Han kommer närmast från Pensionsskyddscentralen.

► Ekon. mag. **Kimmo Koivurinne** har utnämnts till analytiker fr.o.m. 12.11. Han kommer närmast från Nordeas avdelning Group Finance & Treasury.

Varma

► Ekon. mag. **Suvi Hintsanen** har utnämnts till direktör med ansvar för Varmas kundrelationer från början av år 2019. Hon kommer närmast från OP Gruppen.

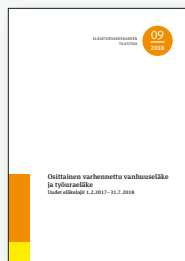
Pensionsskyddscentralens publikationer www.etk.fi/julkaisut

Osittainen varhennettu vanhuuseläke ja työuraeläke

I publikationen studeras införandet och utvecklingen av de nya pensionsslagen partiell förtida ålderspension och arbetslivspension under tiden 1.2.2017–31.7.2018. Den innehåller uppgifter om utbredningen av partiell ålderspension, antalet ansökningar och pensionstagare och deras deltagande i arbetslivet under de första 18 månaderna. Om arbetslivspensionen presenteras de viktigaste uppgifterna om det första halva året.

Författare: Jari Kannisto

Serie: Eläketurvakeskuksen tilastoja 09/2018

Arbetspensionsförsäkrade i Finland 2017

Statistiken innehåller de centrala kvantitativa uppgifterna om alla personer i åldern 18–68 år som omfattas av det finländska arbetspensionssystemet. Uppgifterna presenteras fördelat på den privata och den offentliga sektorn samt enligt arbetspensionslag.

Serie: Finlands officiella statistik: *Socialskydd 2018*

Statistik över pensionstagarna i Finland 2017

Publikationen innehåller uppgifter om alla som får pension från arbets- och folkpensionssystemet, de ny pensionerade och pensionsutgiften. Statistiken har getts ut från och med år 1981 och den produceras i samarbete med Folkpensionsanstalten

Serie: Finlands officiella statistik: *Socialskydd 2018*

Pension Indicators 2018

I rapporten sammanställs de viktigaste indikatorerna vid utvärderingen av pensionspolitiken. Den ger en kompakt och åskådlig bild av hur arbetslivslängden, pensionernas nivå och finansieringen av dem utvecklats hittills och hur den framtida utvecklingen uppskattas bli.

Serie: Finnish Centre for Pensions, Reports 04/2018

Arbetspensionsrehabilitering år 2017

I statistikpublikationen studeras arbetspensionsrehabiliteringens utveckling sedan år 2005, med tonvikten på år 2017. Publikationen innehåller information om rehabiliteringsansökningarna, besluten, rätten att söka ändring, rehabiliteringsklienterna, rehabiliteringskostnaderna och avslutade rehabiliteringsprogram.

Författare: Leena Saarnio

Serie: Statistik från pensionsskyddscentralen 08/2018

Length of working life and pension income: empirical evidence on gender and socioeconomic differences from Finland

I artikeln studeras skillnader mellan könen och olika socioekonomiska grupper i fråga om arbetslivslängd och pensionens storlek och samband mellan dessa. Undersökningen omfattar personer som gått i ålderspension år 2011 och den grundar sig på uppgifter i PSC:s register.

Författare: Susan Kuivalainen, Satu Nivalainen, Noora Järnefelt och Kati Kuitto

Publikation: *Journal of Pension Economics and Finance*. 2018. Vol. 17(4): 1–21.

HOS ANDRA UTGIVARE